

Збірник тез
Міжнародної науково-практичної
конференції

Соціокультурні детермінанти
міжпоколіннєвої синергії:
політико-психологічний вимір

Львів — 2026

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Львівська політехніка»
Інститут соціальної та політичної психології НАПН України
Асоціація політичних психологів України
Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Nottingham Trent University / School of Social Sciences (Great Britain)
High School of Health Sciences (Switzerland)
University of South Bohemia in České Budějovice (Czech Republic)

ЗБІРНИК ТЕЗ

Міжнародної науково-практичної конференції

**«Соціокультурні детермінанти міжпоколіннєвої синергії:
політико-психологічний вимір»**

26 березня 2026 року

Львів – 2026

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Львівська політехніка»
Інститут права, психології та інноваційної освіти
Кафедра теоретичної та прикладної психології
Кафедра практичної психології ментального здоров'я
Інститут соціальної та політичної психології НАПН України
Асоціація політичних психологів України
Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Nottingham Trent University / School of Social Sciences (Great Britain)
High School of Health Sciences (Switzerland)
University of South Bohemia in České Budějovice (Czech Republic)

ЗБІРНИК ТЕЗ

Міжнародної науково-практичної конференції

**«Соціокультурні детермінанти міжпоколіннєвої синергії:
політико-психологічний вимір»**

Львів, 26 березня 2026 року

Львів
Видавництво Львівської політехніки
2026

Редактор-упорядник:

Карпенко З. С., доктор психологічних наук, професор кафедри теоретичної та прикладної психології, Національний університет «Львівська політехніка»

Рецензенти:

Попович І. С. – доктор психологічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України

Пілецька Л. С. – доктор психологічних наук, професор

Чайка Р. М. – кандидат психологічних наук, доцент

Рекомендувала до друку та поширення через мережу

*Інтернет кафедра теоретичної та прикладної психології (протокол № 10 від 6.04.2026 р.),
Вчена рада Інституту права, психології та інноваційної освіти
НУ «Львівська політехніка» (протокол № 9/26 від 6.04.2026 р.)*

Соціокультурні детермінанти міжпоколіннєвої синергії: політико-психологічний вимір: збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції, 26 березня 2026 р. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2026. – Режим доступу: <https://lpnu.ua/sites/default/files/2025/pages/32963/zbirnik-tez-konferencii.pdf>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова українська.

ISBN 978-966-994-160-2

Збірник містить тези доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Соціокультурні детермінанти міжпоколіннєвої синергії: політико-психологічний вимір» (Львів, 26 березня 2026).

У збірнику представлено епістемологічні підходи до аналізу трансгенеративної ідентичності, особливості її символічного конструювання в умовах метамодерну; проблеми міжпоколіннєвої синергії та становлення меритократичних принципів у транзитивних суспільствах; роль медіа й цифрових технологій у процесах політичної соціалізації різних поколінь. Окреслено практичні стратегії забезпечення вікової різноманітності та ефективної міжпоколіннєвої взаємодії в умовах суспільних трансформацій.

Рекомендовано психологам, соціологам, політологам, філософам культурологам, педагогам та всім зацікавленим особам.

УДК 316.6:32:316.346.32

Сергій Цимбал

Протидія інформаційній війні у соціокультурному просторі: політико-психологічний вимір.....214

Наталія Щубелка

Соціокультурні чинники міжпоколінневої комунікації.....216

Олена Єгорова

Функції публічного образу особистості.....219

РОЗДІЛ 5

СТРАТЕГІЇ ТА ПРАКТИКИ МІЖПОКОЛІННЄВОЇ СИНЕРГІЇ В УМОВАХ КРИЗОВИХ ТА ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ.....223

Мирослава Томашевська, Мирослав Прохазка, Мілуше Вітечкова

Адаптація українських учнів у чеських закладах базової середньої освіти: досвід дітей та їхніх батьків.....223

Інеса Гуляс

Психологічний супровід міжпоколінневої взаємодії як чинник резильєнтності в кризовому суспільстві.....228

Ірина Глова, Лариса Засєкіна

Детермінанти міжпоколінневої передачі геноцидної травми в контексті тривалого травматичного стресу.....231

Наталія Коструба

Психологічне благополуччя надавачів послуг у сфері психічного здоров'я в Україні на третьому році повномасштабної війни.....234

Галина Радчук

Проблема розвитку резильєнтності у військовослужбовців – учасників бойових дій.....237

Ольга Логвись

Травматичний досвід війни як чинник формування міжпоколінневої резильєнтності українського суспільства.....241

Маргарита Кременчуцька

Дослідження взаємозв'язку навчання та психологічного здоров'я літніх людей.....244

Наталія Ничта

Роль травматичного досвіду та резильєнтності в умовах проживання невизначеної втрати.....247

Зоряна Затерта

Психологічні ресурси резильєнтності особистості в дискурсі ціннісно-сміслової сфери.....250

Руслана Чіп, Галина Гончаровська

Формування безпечної поведінки: виклики сьогодення.....252

витримувати високий рівень когнітивного дисонансу та запобігати хронічній травматизації особистості. Враховуючи, що станом на 2026 рік кількість зниклих безвісти продовжує зростати (в середньому на 70 осіб щодня), розвиток системної психологічної підтримки на державному рівні є критичною необхідністю для забезпечення ментального здоров'я суспільства.

Зоряна Затерга

*здобувач третього (освітньо-наукового) рівня
вищої освіти за спеціальністю 053 – Психологія
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка
zvoievoda@gmail.com*

ПСИХОЛОГІЧНІ РЕСУРСИ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ ОСОБИСТОСТІ В ДИСКУРСІ ЦІННІСНО-СМИСЛОВОЇ СФЕРИ

Актуальність дослідження. Сучасний соціокультурний простір України значною мірою формується під впливом тривалого перебування особистості в умовах екзистенційної травми. Воєнні дії, що набули хронічного характеру, наклалися на попередній період соціальної ізоляції через пандемію. Це створило унікальний вид травматичного досвіду, який не обмежується однією подією, а стає постійним супутником повсякденного життя.

У такій ситуації навіть буденні обставини перетворюються на тригери, що підсилюють потребу не лише в стресостійкості, а й у глибокій резильєнтності. З погляду ресурсного підходу, травматичний досвід може розглядатися не лише як руйнівний фактор, але й як критичний момент для переосмислення внутрішніх опор. У цьому контексті резильєнтність сприймається як динамічна здатність особистості інтегрувати травму в свій життєвий наратив, перетворюючи її на джерело ресурсу для подальшого розвитку.

Особливе значення у цьому процесі має ціннісно-сміслова сфера, яка слугує внутрішнім механізмом для знаходження нових сенсів навіть у деструктивних обставинах. Тому важливо розглядати питання резильєнтності через призму аксіосфери. Для сучасних українців подолання травматичного досвіду є своєрідним актом міжпоколіннєвої синергії, який виявляється в засвоєнні цінностей попередніх поколінь з одночасним продукуванням власних адаптивних стратегій. У такому розумінні резильєнтність стає не лише засобом стабілізації, а й стратегічним психологічним ресурсом, що забезпечує перехід від травми до посттравматичного зростання.

Результати. Дослідження резильєнтності в сучасній психологічній науці демонструє її багатовимірний характер. Як зазначає Г. Боннано, резильєнтність не обмежується відсутністю патологічних станів після стресу, а проявляється в здатності людини підтримувати відносну стабільність психологічного й фізичного функціонування, зберігаючи гнучкість у відповідь на виклики травматичних ситуацій (Bonanno G. A., 2008). Однак, як вважає О. Романчук, така стійкість не є просто наслідком біологічної витривалості. Вона базується на глибоко усвідомленій вірі в сенс життя та вмінні знаходити і зберігати цей сенс навіть у найскладніші моменти. На його думку, резильєнтність – це, водночас, духовна і психологічна відповідь на страждання, яка поєднує прийняття реальності з активним пошуком шляхів гідного продовження життя (Романчук О., 2022)

У цьому контексті ключову роль відіграє ціннісний потенціал особистості. М. Шевчук наголошує, що ціннісні орієнтації є складною психологічною системою, яка відображає важливість об'єктів і явищ соціальної дійсності для людини. Унікальність людської аксіосфери полягає в її проникненні в усі рівні психіки, від базових потреб до високих ідеалів, що, своєю чергою, спрямовує поведінку й прийняття рішень. Травматичний досвід, руйнуючи звичні життєві уявлення, змушує людину звернутися до свого «внутрішнього фундаменту». Саме ціннісні орієнтації слугують опорою, навколо якої формується нова ідентичність після пережитої травми, перетворюючи зовнішній хаос на впорядкований та осмислений досвід (Шевчук М., 2000).

Аналізуючи структурні компоненти резильєнтності, слід звернути увагу на концепцію Л. Долинської та Н. Максимчук, у якій ціннісні орієнтації розглядаються як ключовий чинник гармонізації внутрішнього світу особистості. Науковці акцентують, що впорядкована система цінностей дає змогу інтегрувати минуле, теперішнє і майбутнє в цілісний наратив, утворюючи основу ідентичності. В умовах війни, коли часові перспективи часто деформуються через страхи та невизначеність, саме аксіологічні константи забезпечують відчуття буттєвої стійкості (Долинська Л. В., Максимчук Н. П., 2008).

С. Мотков зазначає, що пережита травма зазвичай супроводжується відчуттям втрати контролю над ситуацією та глибокою особистісною безпорадністю, що породжує внутрішній конфлікт між необхідністю змін та страхом перед ними. Проте дослідник підкреслює, що подолання таких кризових станів стимулює трансформацію ціннісно-сислової сфери особистості. У цьому процесі руйнування вже наявних сенсів стає передумовою для формування нових ціннісних орієнтирів, які відповідають змінам у реальності (Мотков С. О., 2019).

Таким чином, у процесі подолання травматичного досвіду ціннісно-сислова сфера виконує низку ключових функцій:

1. Стабілізаційну – підтримує незмінність ядра особистості в умовах кризи.
2. Трансформаційну – сприяє перетворенню болю і втрат на джерело внутрішньої сили.
3. Інтеграційну – забезпечує поєднання індивідуальних прагнень із потребами суспільства.

Особливе значення у зазначеному контексті має міжпоколіннева синергія, що знаходить своє вираження у передачі життєствердних смислів як аксіологічної спадщини. Це сприяє тому, що кожне наступне покоління зможе вибудувати власну модель резильєнтності, орієнтуючись на досвід попередників в епоху глобальних змін і викликів.

Висновки. З огляду на здійснений теоретичний аналіз можна зробити висновок, що одним із ключових психологічних ресурсів розвитку резильєнтності в умовах травматизації є зріла аксіосфера особистості. Рівень стійкості до деструктивних впливів соціокультурного середовища прямо залежить від усвідомлення особистістю власних ціннісних орієнтацій, які виступають не лише смисловим буфером, а й дороговказом індивідуального розвитку. Подальші дослідження механізмів аксіологічної регуляції резильєнтності можуть значно поглибити розуміння шляхів посттравматичного зростання та підтримки ментального здоров'я суспільства під час кризових періодів.

Руслана Чіп

*доцент кафедри психології розвитку та консультування
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка, кандидат психологічних наук
ruslanachip@ukr.net*

Галина Гончаровська

*доцент кафедри психології розвитку та консультування
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка, кандидат психологічних наук
galja_from_ua@ukr.net*

ФОРМУВАННЯ БЕЗПЕЧНОЇ ПОВЕДІНКИ: ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ

Сучасний світ переживає період значних трансформацій, де питання безпеки набувають першочергового значення. Зростання військових конфліктів, терористичних загроз, інформаційних атак та техногенних катастроф актуалізує проблему підготовки людини до дій у кризових і небезпечних ситуаціях. Так, наша країна, перебуваючи в умовах тривалих